

АМЕРИКАНСКА
ТЪРГОВСКА КАМАРА
В БЪЛГАРИЯ

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО КАТО ИНВЕСТИЦИЯ

Резюме на доклад „Здравеопазването като инвестиция“,
изготвен от Здравен комитет на Американска Търговска
камара в България

МАЙ 2021 г.

abbvie

AMGEN®

astellas

IQVIA

janssen

MERCK

MSD
INVENTING FOR LIFE

Pfizer

Roche

SIEMENS
Healthineers

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО КАТО ИНВЕСТИЦИЯ

QR Code към целия доклад

Уважаеми колеги и партньори,

Най-важното от доклада, изготвен от Здравния комитет на Американска търговска камара в България е, че промяната в сферата на здравеопазването у нас би могла да се постигне с инвестиции, иновации, мотивирани специалисти, дигитализация и публично-частни партньорства. Имаме амбицията да твърдим, че този труд следва холистичен подход и философия, както при изготвянето му, така и при търсенето на подкрепа от партньори и заинтересовани страни.

Уверени сме, че за да има здрава нация, България има нужда от стратегически подход и инвестиции в иновации, превенция, скрининг и развитие на доболничната помощ. Страната ни има нужда още и от обучени и мотивирани медицински специалисти, както и от цялостна дигитализация в здравеопазването.

Този доклад посочва и нуждата от реформи в модела на финансиране, повече ефективност и прозрачност на разходите в здравната система, както и от качествена комуникация към обществото. Той показва не само недостатъците на настоящата здравна система. Той дава и част от решенията, които биха се реализирали със силна политическа воля.

Вярваме, че начинът, по който идеите ще се осъществят, е основан на сътрудничество и диалог между институции, съсловни организации, бизнес, потребители и академични среди.

КОМИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

РУСЛАНА ТОНЧЕВА

Член на Борда на Американска търговска камара,
Съпредседател на Комитет „Здравеопазване“

ЛУКА ЧИЧОВ

Съпредседател на Комитет „Здравеопазване“

Д-Р БОРЯНА АЛЕКСИЕВА

Ръководител на Работна група I

САВА ТОДОРОВ

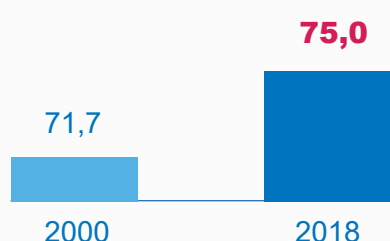
Ръководител на Работна група II

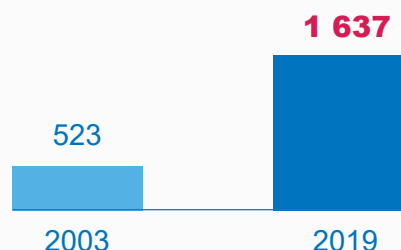
СТАТУС НА БЪЛГАРСКАТА ЗДРАВНА СИСТЕМА

Отбелязваме осезаем напредък за последните 20 години

с ръст в очаквана продължителност на живота

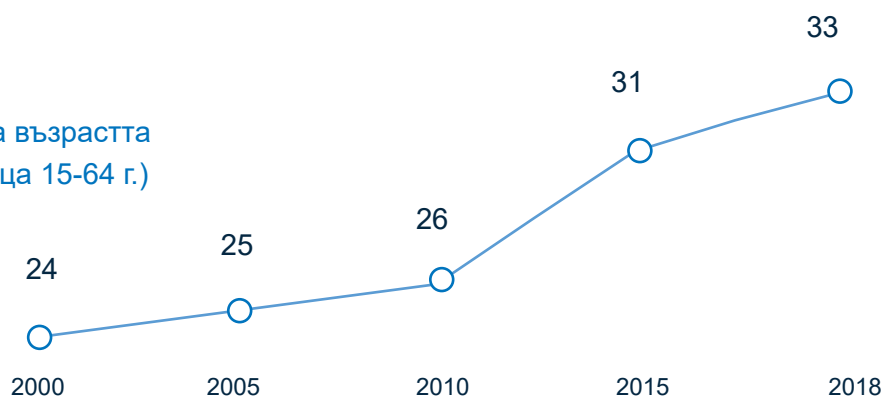

и растящи разходи за здравеопазване с повече от 3 пъти (Евро ППС)

Влошаване на демографските тенденции

Коефициент на зависимост на възрастта
(брой лица над 65 г. за 100 лица 15-64 г.)

Разходи за здравеопазване

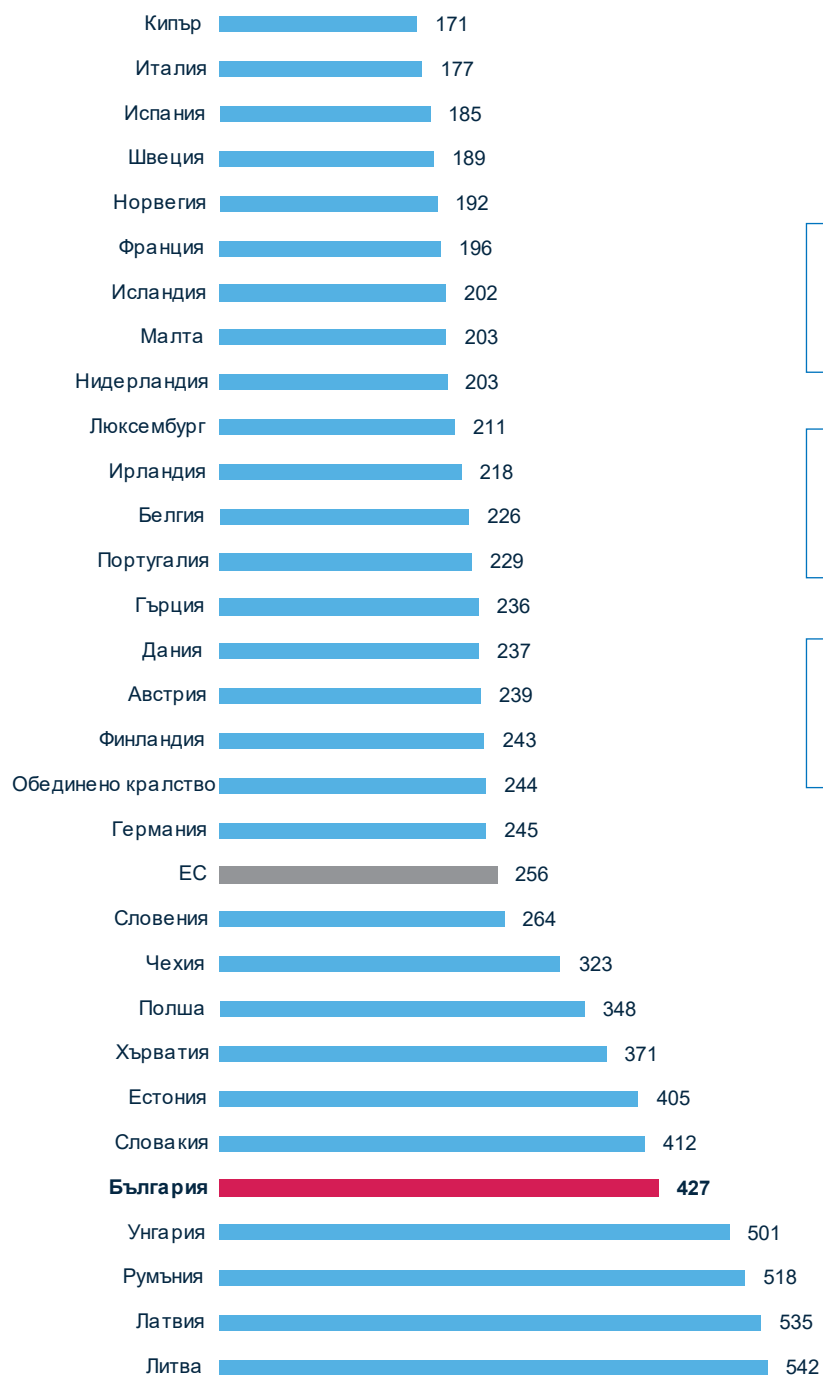
39,3%

преки доплащания от пациента.
На 4-то място в ЕС след Кипър, Гърция и Латвия.

Изоставане в сравнение със средното за ЕС по отношение на редица критични здравни показатели

Предотвратима смъртност на 100 000 жители, 2017 г.

Инсулти > 4 пъти*

Хипертония > 4 пъти*

Исхемична болест на сърцето > 1,5 пъти*

* спрямо средното за ЕС

Демографските тенденции поставят българското здравеопазване в необходимост от фундаментални и структурни промени

2020

2030

2 700

6 360

6 885

Разходи на глава от населението за здравеопазването
25% от разполагаемия доход към 2020 г., и близо 50% към 2030 г.

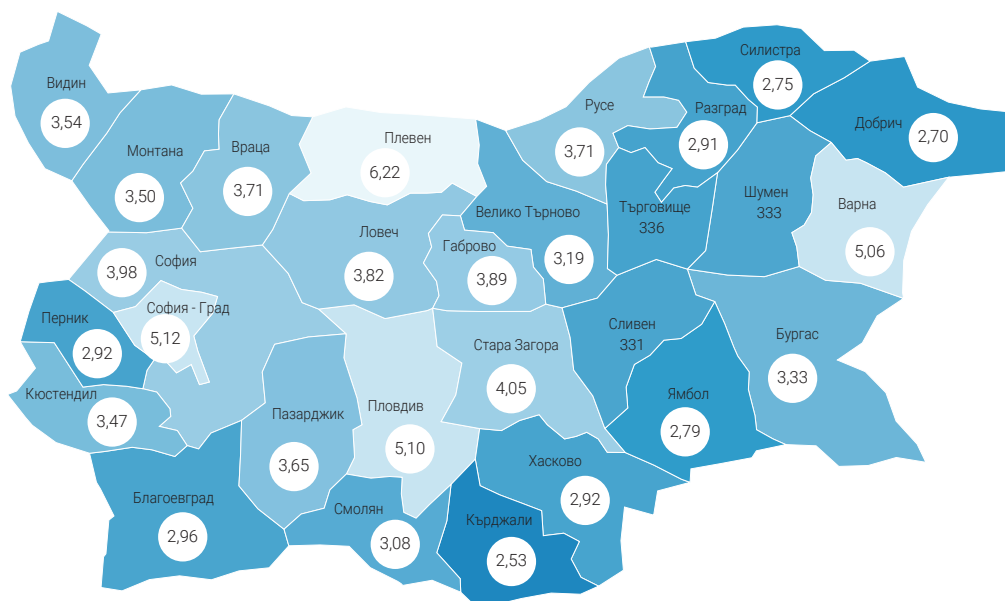

Необходимост от фундаментални и структурни промени

Освен допълнително финансиране, системата има
нужда и от структурни промени:

Медицински специалисти на 1 000 жители, 2019 г.

2,53

6,22

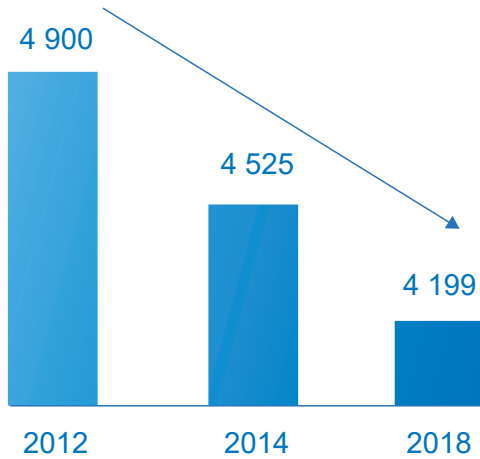

250–300 лекари

средно напускат България годишно поради липса на признание и ниското заплащане у нас. Това увеличава недостига на медицински персонал.

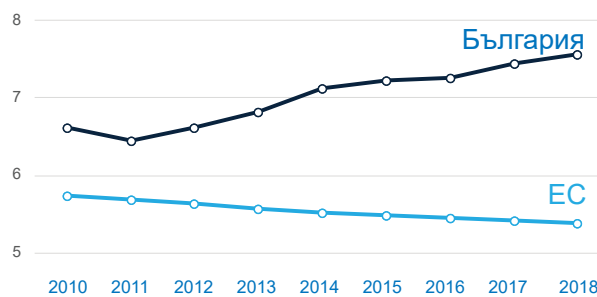
Брой общопрактикуващи лекари (ОПЛ)

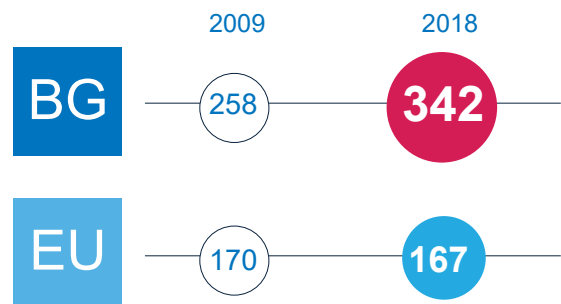
BG **5,9**
съотношение
специалисти към ОПЛ

EU **3,1**
съотношение
специалисти към ОПЛ

Брой болнични легла на 1 000 жители

Болнични изписвания на 1000 жители

Нашата здравна система има нужда и от цялостен подход към превенцията, за да достигнем средните европейски нива.

Средни годишни разходи за превенция на глава от населението

Значителна част от смъртните случаи могат да бъдат предотвратени чрез управление на поведенческите рискови фактори и засилване на първичната превенция.

(ПОНЕ) 5 ИДЕИ И ТЕХНИТЕ ПОЛЗИ ЗА ПОДОБРЕНИЕ НА СИСТЕМАТА

1. Превенция, скрининг и иновативна медицина

ПРИМЕР 1 Възможни ползи:

HPV ваксинация:
110 милиона лева принос
към БВП

ПРИМЕР 2 Възможни ползи:

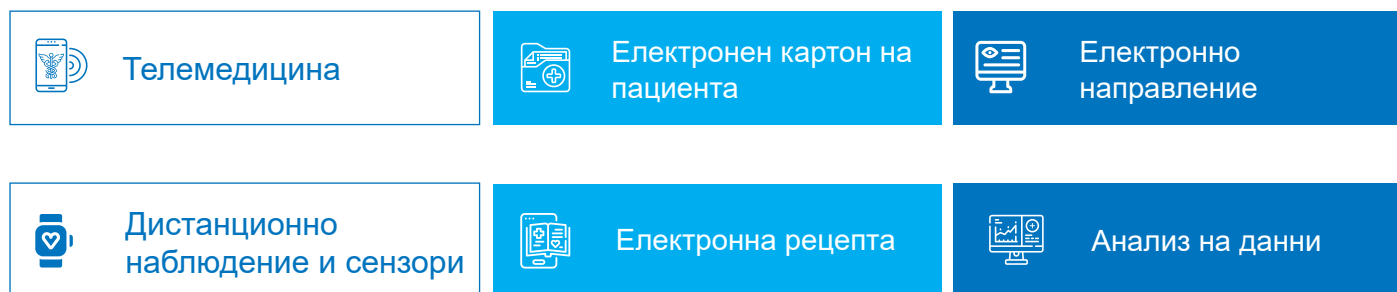
Скрининг на рак на
дебелото черво:
-16% в случаите на рак
-26% при смъртност от рак

ПРИМЕР 3 Възможни ползи:

Диабет: 250 млн. лева
Потенциални спестявания* чрез
профилактика и приемането на
иновативни лекарства.

2. Инициативи за дигитализация

Ползи от дигитализацията:

улеснен достъп до терапия и лечение на пациентите, подобряване на ефективността на здравеопазването и разходите за него.

Източници: Евростат, СЗО, НЗОК, IQVIA, Български онко регистър, Medinfo, Укрепване на здравните системи чрез интелигентни разходи — доклад на EFPIA 2020

3. От ИТ-здравеопазване към Дигитално здравеопазване

ДИГИТАЛНИ СЪЛБОВЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

			
<p>Определяне на стратегия</p> <p>Идентифициране на здравните нужди</p> <p>Дефиниране на пълния спектър на дигитално здравеопазване</p> <p>Източници на данни и анализи</p> <p>Ключови заинтересовани страни</p> <p>Проектиране на цялостната дигитална пътна карта до 2030 г.</p>	<p>Законодателна основа</p> <p>Въвеждане на електронно досие и неговата роля в здравеопазването</p> <p>Нормативни промени с права и отговорности, както и определяне на ИТ рамката.</p> <p>Защита на данните и права на собственост върху тях</p> <p>Преразглеждане на действащата сега правна рамка.</p>	<p>ИТ инфраструктура</p> <p>Цялостна техническа инфраструктура</p> <p>Бази с данни и хранилища с данни</p> <p>Софтуерни основи</p> <p>Основи и стандарти на базата данни</p> <p>Криптиране и анонимизиране на данни</p> <p>Периферни инструменти/хардуер (Напр. пластмасови карти, четци и др.)</p>	<p>Системна интеграция</p> <p>Интерфейси между различни системи и бази данни</p> <p>Уникални идентификационни номера за осигуряване на съвпадение на данните</p> <p>Изясняване на споделеното участие и отговорност.</p>

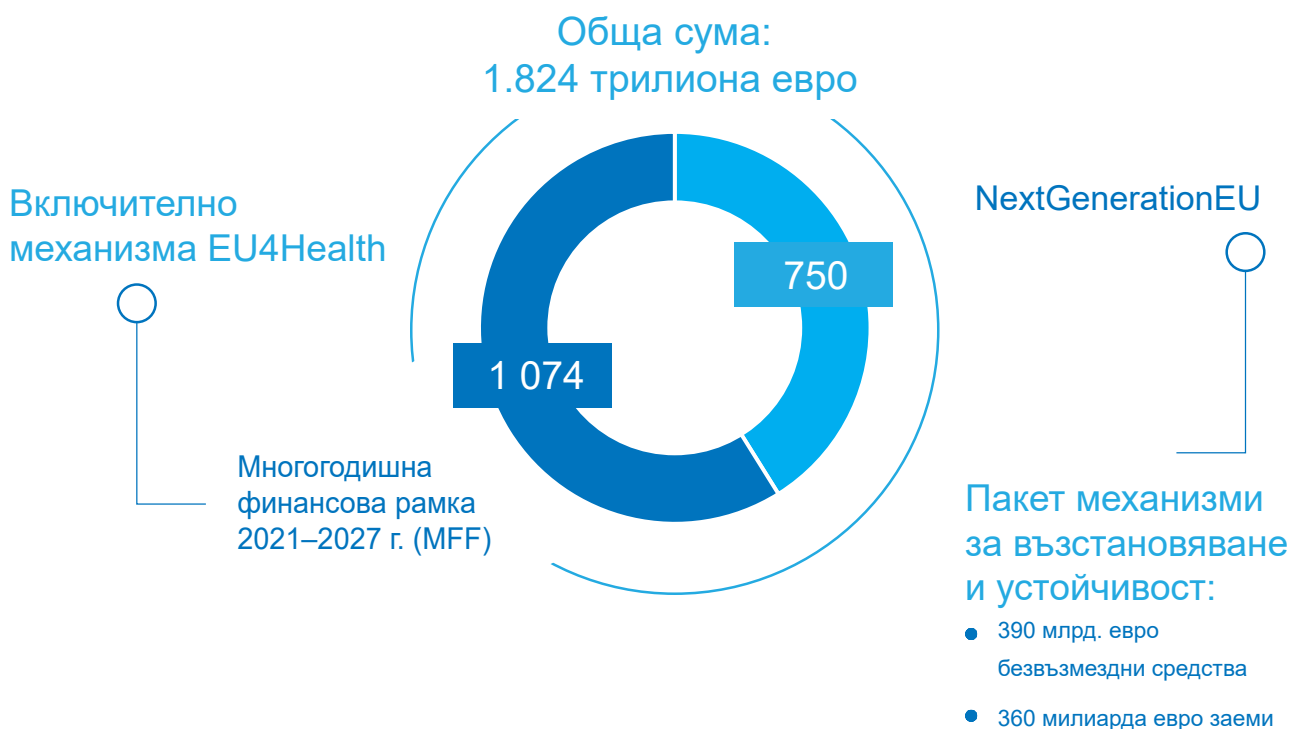
4. Реформиране на модела на финансиране

			
<p>Систематична промяна</p> <p>Демонополизиране на НЗОК</p> <p>Промяна на цялостния модел – Франция, Германия, Швейцария като добри практики</p>	<p>Данъци/акцизи</p> <p>Преразпределяне на финансирането за здравеопазване от акцизи</p>	<p>Иновативни фондове</p> <p>Създаване на специални иновативни фондове</p> <p>Фондове, създадени в Италия, Шотландия и Уелс като успешни модели и практики</p>	<p>Европейски фондове</p> <p>Използване на средства от ЕС за финансиране на структурни реформи</p>

5. Европейски фондове

Европейските фондове предлагат краткосрочно/средносрочно решение за финансиране, позволяващо инвестиции в структурни реформи.

EU4Health

е друг механизъм в рамките на пакета стимули за MFF 2021-27, осигуряващ

5,1 млрд. евро

към държави - членки на ЕС

Средствата могат да се използват за:

- по-добра готовност и засилване на способностите за бърза реакция
- превенция на заболяванията и насърчаване на профилактиката при застаряващо население
- дигитална трансформация на здравни системи
- достъп до здравни грижи за уязвими групи

Източници: Евростат, IQVIA, OECD, Европейска комисия

ПРИЗИВ КЪМ ДЕЙСТВИЕ

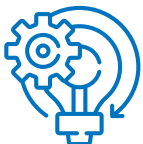
Инвестиции и финансиране

ЗАПЪЛВАНЕ НА ПРОПУСКИТЕ

- Увеличаване на общите инвестиции в здравеопазването до 10% от БВП → да се намали разликата със средните сравнителни показатели за ЕС
- Увеличаване на инвестициите от страна на държавата → да се намалят разходите на пациента до по-малко от 20% (близо до средното за ЕС)
- Създаване на специален Фонд за иновации → да се гарантира ранен достъп до иновативни лекарства за пациентите

ИНОВАТИВНО ФИНАНСИРАНЕ

- Повишаване ефективността на разходите за здравеопазване, като се акцентира върху болничния сегмент.
- Въвеждане на прозрачно проследяване на разходите и извършване на сравнителен анализ сред болниците като първа стъпка.
- Провеждане на редовно „сканиране на хоризонта“, за да се оцени и планира потенциалното въздействие върху бюджета от загубата на изключителни права върху лекарства и пускането на нови продукти.

ЕФЕКТИВНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВОТА

- Прилагане на нови начини за финансиране:
- Преразпределяне на финансиране от съществуващите данъци и акцизи от категориите продукти, засягащи здравето (тютюн, алкохол), за инвестиции в здравеопазването
- Приоритизиране и насочване на инвестиции в здравеопазването като част от фондовете на ЕС (механизъм за възстановяване и устойчивост и механизми EU4Health)

ПРИЗИВ КЪМ ДЕЙСТВИЕ

Стратегически приоритети за насочване на здравеопазването напред

ИНВЕСТИРАНЕ В ПРЕВЕНЦИЯ И СКРИНИНГ

1

- Създаване на подкрепени от правителството целеви стратегии за:
 - **Превенция** (ваксинационни програми).
 - **Ранен скрининг**.
- **Национална стратегия за борба с рака** и създаване на Национален регистър за раковите заболявания.
- Стимулиране на осведомеността и разсейване на дезинформацията чрез **образователни комуникационни кампании** (напр. ваксинация, хранене и др.).

СТАБИЛИЗИРАНЕ ДИНАМИКАТА НА РАБОТНАТА СИЛА

2

- Осигуряване на **цялостни програми за стимулирането на млади лекари** да останат в България. **Преодоляване на регионалните различия**.
- **Подкрепа за публично/частни партньорства** (държавно управление, академични среди и частни предприятия) за инвестиране в медицинско образование.
- Канализиране на ресурси за **преодоляване на недостига на заплащане за медицински сестри** и персонал в болниците.

ПОДОБРЯВАНЕ НА ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ

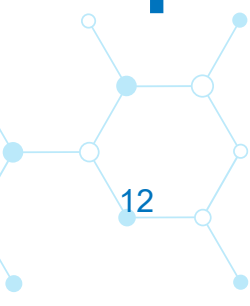
3

- **Укрепване** на предоставянето на **извънболнична и амбулаторна помощ**.
- **Намаляване продължителността на болничния престой** и преразпределяне на неефективно изразходваните ресурси за стационарни грижи.

ВЪВЕЖДАНЕ НА ДИГИТАЛНО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

4

- Създаване на **Пътна карта за дигитализация на здравеопазването** с ясна визия, приоритети и стъпки до 2025 г.
- **Финализиране** на пълното прилагане на **електронна рецепта**.
- **Преразглеждане на законодателната база**, с цел за осигуряването на възможност за професионално и публично финансирано предоставяне на **телемедицински услуги**.
- **Хармонизиране на публичните бази данни** → **взаимосвързаност на данни и регистри**.

НАСЪРЧАВАНЕ НА ПУБЛИЧНО-ЧАСТНО ПАРТНЬОРСТВО

Индустрията е стабилен партньор в процеса и постоянно допринася чрез:

Пряк принос към публичните разходи

Фармацевтичните предприятия допринасят директно за публичните разходи на солидарна основа на ниво от **над 20%** от разходите на НЗОК.

Създаване на работни места

В момента над **13 000 души** са заети в тази индустрия у нас.

Принос за клиничните изпитвания

Близо **до 180 млн. лв.** пазарна стойност на клиничните изпитвания и **42 млн. лв.** пряка вноска в държавния бюджет

Ø **140 клинични изпитвания** започват всяка година през последните 5 години с

Ø **130 000 пациента** записани в клиничните изпитвания, започвани всяка година

НАСЪРЧАВАНЕ НА ПУБЛИЧНО-ЧАСТНО ПАРТНЬОРСТВО

Здравеопазването е комплексна тема, която изисква холистичен подход и разнородни възможности.

Чрез комбиниране на усилията на различни експерти — иновативни проекти и стратегически инициативи могат да бъдат успешно реализирани.

БЛАГОДАРНОСТИ

Американска търговска камара в България изказва своята благодарност към всички, които допринесоха за осъществяването на доклада „Здравеопазването като инвестиция“, май 2021 г..

Благодарност към лидерите на Здравен комитет:

Руслана Тончева, съпредседател от 2019 г.

Лука Чичов, МВА, съпредседател от 2021 г.

Константинос Папаянис, съпредседател (2019 – 2020)

Д-р Боряна Алексиева, ръководител на Работна група I

Сава Тодоров, д.а., ръководител на Работна група II

Благодарности към членовете на Здравен комитет, които със знания, експертиза, време и желание работиха за структуриране на посланията и съдържанието на доклада.

Благодарност към екипа на IQVIA Bulgaria за аналитичната работа и подбор на данни и специално към Лука Чичов, Катерина Минчева, Цветан Найденов.

Специални благодарности на компаниите, подкрепили доклада (в азбучен ред):

AbbVie Bulgaria

Amgen Bulgaria

Astellas Pharma

Janssen Bulgaria (Johnson & Johnson)

Merck Bulgaria

Merck Sharp and Dohme Bulgaria

Pfizer Bulgaria

Roche Bulgaria

Siemens Healthcare

© 2021 Американска търговска камара в България.

Всички права са запазени. Никаква част от тази публикация не може да бъде препечатвана, преработвана, репродуцирана без изричното писмено съгласие на издателя.

Цялата публикация или отделни нейни части могат да бъдат цитирани в други издания или медийни публикации или предавания.

Американска търговска камара
в България
издател

LPI Advertising
дизайн и предпечат

Интерланг
превод на български

Въпреки, че издателят на доклада „Здравеопазването като инвестиция“ и неговите партньори са направили всичко по силите си, за да потвърдят, че публикуваната тук информация е коректна и точна преди отпечатването ѝ, издателят не може да гарантира пълна отговорност на никоя от страните.

АМЕРИКАНСКА
ТЪРГОВСКА КАМАРА
В БЪЛГАРИЯ

abbvie

AMGEN®

 astellas

janssen

 MSD
INVENTING FOR LIFE

 Roche

 Pfizer

MERCK

SIEMENS
Healthineers

 IQVIA